

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2010-04-28
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
26971-10
Enhet 14

SÖKANDE

Competens Utbildning Sverige AB, 556503-9871
Sandbäcksgatan 7
582 25 Linköping

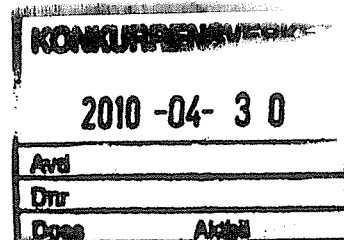
Ombud: Erika Togö
Tenders Sverige AB
Nygatan 34
582 19 Linköping

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska enheten
113 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 31 mars 2010 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 15426

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling av verkstadsteknisk utbildning, diarienummer Af-2009/181419. Upphandlingen är uppdelad på områdena Norrköping, Motala och Mjölby. Efter ansökan av YrkesAkademin AB om överprövning av tilldelningsbeslut daterat den 10 februari 2010 har förvaltningsrätten i mål 23600-10 förordnat att upphandlingen inte får avslutas avseende områdena Motala och Mjölby förrän rättelse skett på så sätt att en ny utvärdering genomförts där Competens Utbildning Sverige AB:s (nedan Competens) anbud inte beaktas. Kammarrätten i Stockholm har den 27 april 2010 inte meddelat prövningstillstånd i målet. Arbetsförmedlingen har agerat i enlighet med domen. Enligt nytt tilldelningsbeslut för områdena Motala och Mjölby daterat den 29 mars 2010 har Arbetsförmedlingen beslutat att teckna avtal med Lernia Utbildning AB avseende området Motala samt med YrkesAkademin AB avseende området Mjölby.

Competens har ansökt om överprövning enligt LOU av ovan angiven upphandling och har i samband därmed yrkat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

Förvaltningsrätten har den 31 mars 2010 interimistiskt förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats i målet.

YRKANDEN M.M.

Competens yrkar att förvaltningsrätten upphäver Arbetsförmedlingens tilldelningsbeslut och ålägger Arbetsförmedlingen att rätta utvärderingen av upphandlingen på så sätt att anbudet från Competens kvalificeras för utvärdering på arbetsmarknadsområdena Motala och Mjölby.

Som stöd för sin talan anför Competens bl.a. följande. Competens anser att tilldelningsbeslutet som följde av den dom som meddelades i mål 23600-

10 är felaktigt, eftersom domen är baserad på bristfälliga och felaktiga uppgifter om Competens anbud, som framförts av parterna. I mål 23600-10 medgav Arbetsförmedlingen sökandens talan angående Competens anbud, vilket innebar att rätten på grund av samstämmigheten mellan parterna inte prövade frågan om Competens anbud uppfyllde skullkraven i förfrågningsunderlaget. Inte heller kravets innebörd prövades av rätten. Därmed ansöker Competens om att rätten nu bedömer det aktuella skullkravets innebörd och transparens samt frågan om Competens anbud uppfyller kravet såsom det angivits i förfrågningsunderlaget.

I förfrågningsunderlagets punkt 3.1.5 uppställs krav på anbudsgivarens kompetens och personella resurser, och det anges att anbudsgivaren har rätt att åberopa kapacitet hos underleverantör. Då skrivningen om samarbetsavtal i punkt 3.1.5 endast avser situationen då annat företags personal ska tas i anspråk, har Competens i bilagan Checklista för punkten 3.1.5 angett "ej tillämpligt". Competens har tydligt angett att "Competens genomför" utbildningen. Competens kan inte se att man i anbudet kunde ha angett på ett tydligare sätt att det är Competens som företag, och personal anställd av Competens, som genomför all utbildning som ingår i uppdraget. Competens har alltså inte bifogat något samarbetsavtal eftersom inget sådant samarbete kommer att ske. Om Arbetsförmedlingen ansåg att anbudet från Competens var otydligt angående vem som skulle utföra utbildningen i Truckkort A/B hade Arbetsförmedlingen möjligheten att begära komplettering/förtydligande av anbudet. Då truckutbildning bör ske inom särskilt inhägnat område avser Competens endast att utnyttja de omnämnda truckföretagens områden för truckutbildning, inte deras personal. Förfrågningsunderlaget kan inte tolkas på annat sätt än att Arbetsförmedlingen velat säkerställa att anbudsgivare utan egna tillräckliga personella resurser, och/eller utan egen erforderlig kompetens, verkligen förfogar över de personella resurser eller kompetens som anbudsgivaren avsåg att inhämta hos samarbetspartners. Arbetsförmedlingen har inte i förfrågningsunderlaget

ställt liknande krav på samarbetsavtal även för material, verktyg och maskiner i punkten 3.2.5. Inte heller har Arbetsförmedlingen krävt samarbetsavtal för den företagsförlagda delen av utbildningen, vilket ytterligare tyder på att det höga beviskravet endast berör personal och kompetens. Det är alltså tydligt uttryckt i förfrågningsunderlaget att Arbetsförmedlingen endast krävde samarbetsavtal som bevis för förfogande över sådan ”kapacitet” hos underleverantörer som avsåg personella resurser och/eller kompetens. Något krav på bevis för att anbudsgivaren förfogar över annan kompetens hos underleverantörer eller samarbetspartners har inte framställts i förfrågningsunderlaget. Kompetens anbud kan därmed inte förkastas på denna grund. Om förvaltningsrätten skulle anse att förfrågningsunderlaget ska tolkas som att samarbetsavtal skulle bifogas anbudet även vid åberopande av annan kapacitet än personella resurser och/eller kompetens anser Kompetens att detta inte tillräckligt tydligt framgått av förfrågningsunderlaget och att förfrågningsunderlaget, och diskvalificeringen av Kompetens anbud, därmed strider mot transparensprincipen.

Arbetsförmedlingen anför i yttrande över ansökan bl.a. följande. Arbetsförmedlingen bestrider bifall till ansökan om ingripande och finner att Arbetsförmedlingen gjort en riktig bedömning som inte strider mot reglerna i LOU. Arbetsförmedlingen bedömer inte att det framgår av anbudet att företaget endast avsåg att samarbeta med en underleverantör genom att utnyttja företagets inhägnade körområde. Det är Kompetens som ansvarar för att det med tydlighet framgår av anbudet hur företaget avser att genomföra utbildningen. Om företaget i sitt anbud anger samarbete med underleverantör ska ett samarbetsavtal eller liknande inges med anbudet. Detta är inte gjort.

Competens har i yttrande framfört bl. a. följande. Kompetens anser att anbudet helt och hållet följer förfrågningsunderlaget. Att Kompetens inte har bifogat samarbetsavtal till anbudet kan därmed av Arbetsförmedlingen

endast tolkas som att villkoren i punkten 3.1.5 inte var applicerbara på Competens anbud. Samarbetsavtal har endast nämnts under punkten 3.1.5 kompetens och personella resurser i förfrågningsunderlaget. Competens har därmed ingen anledning att anta att anbudsgivare var tvungna att specificera vilken annan kapacitet som eventuellt skulle åberopas hos underleverantör eller att bifoga samarbetsavtal under någon annan av punkterna i förfrågningsunderlaget. Om Arbetsförmedlingen ansett att samarbetsavtal behövdes även vid åberopande av annan kapacitet hos underleverantör borde detta ha framgått tydligare i förfrågningsunderlaget, till exempel genom att ingå i en allmän punkt istället för att ligga under den punkt som endast reglerade ”kompetens och personella resurser”.

UTREDNINGEN I MÅLET

Av punkten 3.1.5 ”Kompetens och personella resurser” i förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

Anbudsgivaren **skall** i anbudet redovisa att denne själv eller med hjälp av underleverantörer, har personella resurser att klara av att leverera efterfrågad tjänst under hela avtalsperioden.

Om anbudsgivaren åberopar kapacitet hos underleverantör **skall** anbudsgivaren i anbudet visa att han verkligen förfogar över underleverantörens kapacitet under avtalstiden, till exempel genom att till anbudet bifoga samarbetsavtal eller annat liknande dokument.

Av Competens anbud framgår följande vad gäller truckkortsutbildningen. I Bilaga K12 anges bl.a. följande.

Competens kommer att vid behov genomföra utbildningsmodulerna

- arbetslivskunskap
- gruppsamverkan
- produktionsekonomi
- produktionsteknik
- yrkesrelaterad matematik, svenska, engelska

- service och kundbemötande
- kort introduktion i entreprenörskap
- truckkort B, enligt Truckläroplan 2, vid krav för anställning (förvaltningsrättens kursivering)
- heta arbeten inkl. certifiering vid krav för anställning
- påbyggnadsutbildning till verktygsslipare i Motala och Norrköping
- påbyggnadsutbildning till verktygsmakare i Motala

I Bilaga K13 anges bl.a. följande.

Kursen – truckutbildningen – (förvaltningsrättens anmärkning) omfattar så väl en teoretisk del som en praktisk del med praktiska körövningar. Modulen ger kunskap om tunga lyft med truck där speciella krav ställs på transport och säkerhet, hantering, miljö m.m. Utbildningen sker enligt Truckläroplan T2, TLP2.

I Bilaga K19 s. 2 under rubriken Truckkort (AB) anges bl.a. följande:

Arrangeras i samarbete med företag i området som erbjuder utbildning av truckkort och omfattar truckkurser inom Grupp A och Grupp B, dvs. truckar av typen ledstaplare, åkstaplare till motviktstruckar upp till 10 ton. Kurserna följer läroplanen TPL2, den läroplan som fastställts av arbetsmarknadens parter. Tidsåtgång sju dagar. Kursen omfattar såväl en teoretisk del med ett skriftligt slutprov som en praktisk del med praktiska körövningar och tillhörande uppkörning. Genomförd och godkänd utbildning ger föraren ett förarbevis.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 9 kap. 8 § andra stycket LOU framgår att en myndighet får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 10 och 11 kap.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår bl.a. att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Likabehandling och icke-diskriminering förutsätter att anbudsgivare behandlas lika i alla skeden av anbudsförfarandet.

Competens har åberopat att om förvaltningsrätten skulle anse att förfrågningsunderlaget ska tolkas som att samarbetsavtal skulle bifogas anbudet även vid åberopande av annan kapacitet än kompetens och personella resurser anser Competens att detta inte tillräckligt tydligt har framgått av förfrågningsunderlaget och att förfrågningsunderlaget, och diskvalificeringen av Competens anbud, därmed strider mot transparensprincipen. Förvaltningsrätten väljer att först pröva frågan om förfrågningsunderlagets transparens innan frågan om hur förfrågningsunderlaget ska tolkas då det inte finns anledning att gå in på den senare bedömningen om förfrågningsunderlaget inte är förenligt med transparensprincipen. Regeringsrätten har i RÅ 2002 ref. 50 uttalat bl.a. följande. ”De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när.” Vidare har EG-domstolen i *Siac* (C-19/00) uttalat bl.a. följande, ”Tilldelningskriterierna ska vara formulerade, i kontraktshandlingarna eller i meddelande om upphandling, på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt om-

sorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt.” Förvaltningsrätten anser att det i punkten 3.1.5 tydligt framgår vilka krav som ställs på anbudsgivaren vad gäller frågan om anbudsgivaren själv har de personella resurser som krävs för att leverera efterfrågad tjänst eller inte. Om anbudsgivaren åberopar kapacitet hos en underleverantör ska anbudsgivaren bekräfta detta genom t.ex. ett bifogat samarbetsavtal. Mot bakgrund av detta anser förvaltningsrätten att förfrågningsunderlaget inte strider mot transparensprincipen som den stadgas i EU-rätten och i LOU. Vidare anser förvaltningsrätten att kravet på bifogat samarbetsavtal vid åberopande av underleverantörs kapacitet ska tolkas så att det endast krävs när anbudsgivaren åberopar kapacitet av det slaget som omnämns i 3.1.5, nämligen kompetens och personella resurser.

Competens har gjort gällande att anbudet uppfyller kraven på så sätt att det i anbudet tydligt uppges att Competens genomför utbildningen och att ett samarbetsavtal inte har bifogats för att ett sådant samarbete inte kommer att ske. Förvaltningsrätten finner att Competens, i relevanta delar i sitt anbud, inte har varit tydligt med att Competens självt har den kapacitet som krävs för att kunna erbjuda en truckutbildning. I anbudet framkommer inte klart och tydligt att Competens personal ska genomföra utbildningen. Å ena sidan anges i Bilaga K12 att Competens kommer att vid behov genomföra utbildningsmodulen truckkort B, enligt Truckläroplan 2, vid krav för anställning. Å andra sidan anges under rubriken Truckkort (AB) i Bilaga K19 s. 2 att truckutbildningen arrangeras i samarbete med företag i området som erbjuder utbildning av truckkort. Det åligger anbudsgivaren att ansvara för att det tydligt framgår av anbudet hur utbildningen ska genomföras. Förvaltningsrätten anser att Competens, genom att inte tydligt visa att företagets egen personal ska, som det gör gällande, genomföra utbildningen och genom att skriva att Competens i samarbete med

företag i området ska genomföra utbildningen, får anses ha åberopat kapacitet hos underleverantör. Under dessa förutsättningar skulle Competens enligt förfrågningsunderlaget till anbudet ha bifogat samarbetsavtal eller annan liknande handling. Genom att underlåta detta har Competens således inte uppfyllt skallkraven i punkt 3.1.5 och anbudet ska på den grunden inte kvalificeras för utvärdering.

Competens har i sin begäran om överprövning omnämnt att den upphandlande myndigheten, Arbetsförmedlingen, får begära komplettering/förtydligande av anbudsgivaren, Competens. Förvaltningsrätten vill dock förtydliga att detta är en möjlighet den upphandlande myndigheten har, dock ingen skyldighet. Ansvaret för att anbudet är klart och tydligt åligger anbudsgivaren.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att Arbetsförmedlingen har haft fog att inte anse Competens anbud som kvalificerat för utvärdering. Grund för ingripande enligt LOU föreligger därmed inte. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a).

Ulrika Melin

Rådman

Handläggare har varit Sara Sjöstrand.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

